699/04

Den 1. juni 2004 blev i sag nr. 61.943:

xxxx xxxxxxxxx
xxxxxxxxxx x
xxxx xxxxxxxx

mod

PFA Pension
Marina Park
Sundkrogsgade 4
2100 København Ø

afsagt sålydende

k e n d e l s e :

Forsikringstageren, der har tegnet forsikring for tab af arbejdsevne i PFA Pension, klager ved sin advokat over selskabets afvisning af at yde fuld ydelse ved tab af erhvervsevne i perioden 1/10 2002 - 1/10 2003.

Det fremgår af sagen, at selskabet har ydet fuld ydelse ved tab af erhvervsevne i perioden 21/3 2002 - 1/10 2002 og herefter har nedsat ydelsen til 50 % under henvisning til, at klagerens generelle erhvervsevnetab kun var nedsat med halvdelen af den fulde erhvervsevne. Efter modtagelse af kommunale akter og afgørelse af 7/10 2003 om tilkendelse af førtidspension meddelte selskabet i skrivelse af 19/12 2003, at han igen med virkning fra 1/10 2003 var fundet berettiget til fuld ydelse.

Tvisten angår således præmiefritagelse og udbetaling af ydelse med tillæg af renter i perioden 1/10 2002 - 1/10 2003, hvor klageren kun fik udbetalt halv ydelse. Desuden har klagerens advokat over for nævnet gjort gældende, at selskabet tilpligtes at betale renter af de ydelser, som klageren er tilkendt fra 1/10 2003, og indtil udbetalingen fandt sted den 9/1 2004.

Den 8/4 2002 modtog selskabet en ansøgning fra klageren, der oplyste, at han pr. 21/12 2001 var blevet sygemeldt på grund af ledsmerter i skulder og højre albue. Klageren, der indtil da havde arbejdet som murer, modtog sygedagpenge under sygemeldingen.

Af lægejournal fra ortopædkirurgisk ambulatorium dateret den 29/8 2002 fremgår bl.a.:

> "Har lang samtale med pt. omkring behandlingsmuligheder af den ves.-sidige skulderskade. Der er som bekendt tale om total supraspinatusseneruptur og ruptur af den lange bicepssene. Der er betydelig muskelretraktion og fedtdegeneration af både supra- og infraspinatusmusklerne.
>
> Har fortalt, at der således ikke er nogen endegyldig operationsindikation og at man ikke kan garantere for normalitet i skulderen. Pt. har stor indsigt i problemstillinger dels omkring forsikringsspørgsmål og han har stor sygdomserkendelse.
>
> Det aftales, at han tager kontakt til fagforeningen omkring mulig arbejdsskadesag, som er blevet forværret i forbindelse med det overfald, som han var udsat for sidste efterår.
>
> Der er således ikke indikation for noget kirurgisk. Afsluttes herfra i fuld forståelse med pt."

Af helbredsattest dateret den 15/10 2002 udarbejdet til klagerens kommune af hans læge fremgår bl.a.:

> "1. Sygehistorie
>
> …
>
> Siden 1997 har patienten haft urinsyregigt som i perioder er blevet behandlet med Apurin og NSAID-præparater.
>
> Efter at patienten for sidste gang er kommet under Apurinbehandling, har der kun været et enkelt urinsyregigttilfælde.
>
> Siden 1997 har patienten været plaget af slidgigt i lænden. Der har været langvarige perioder, hvor patienten har været sygemeldt. I det sidste år har der undertiden været udstråling af smerter til venstre underekstremitet og anklen.
>
> Den 15.12.00 fik patienten et stillads ned over sig og slog venstre skulder. Fra august 2000 arbejdede patienten som almindelig murerarbejdsmand, og fra foråret 2001 fik patienten særligt hårdt arbejde, han måtte 6-8 timer dagligt arbejde med sli-

bemaskiner og elhammer. Værktøjet vejede over 10 kg og patienten måtte under arbejdsprocessen holde arbejdsredskaberne over skulderhøjde, dette meget hårde arbejde havde patienten i ca. 6 måneder. Efterfølgende har han haft smerter i begge skuldre. Skuldersmerterne forværres endvidere efter at patienten den 08.12.01 blev overfaldet og muligvis faldt ned på den vestre skulder. I år 2002 har patienten været behandlet på Grenaa Centralsygehus og Randers Centralsygehus på grund af sin skulderlidelse.

Røntgenbillede af begge skuldre fra februar 2002 viser normale forhold. Der er også foretaget MR-scanning og den sidste diagnose for skulderlidelse på Randers Centralsygehus er laesio traumatica tendinis deltoidei rotator cuf syndrom, total supraspinatusseneruptur og ruptur af den lange bicepssene med muskelretraktion og fedtdegeneration.

…

4. Behandlingsmuligheder

Patienten har fået behandlet samtlige lidelser. Han er i gang med at gennemgå undersøgelse på arbejdsmedicinsk klinik, hvilket nok ikke fører til yderligere behandlinger, men til en bedre vurdering af patientens lidelser.

…

5. Beskrivelse af funktionsevnen

…

Formentlig vil man kunne sige lidt mere om patientens arbejdsevne når han er færdigundersøgt på arbejdsmedicinsk klinik.

Patienten har jo tidligere været murerarbejdsmand. Dette arbejde kan han ikke klare mere, dels på grund af smerterne i ryggen, og dels på grund af smerterne i begge skuldre. Det er skuldrene og ryggen som hæmmer ham mest. Imidlertid får han tillige åndenød, hvis han anstrenger sig.

Alt i alt er patientens arbejdsevne meget væsentligt nedsat i forhold til tidligere, arbejdsevnen er nedsat til under 1/3 af tidligere kapacitet.

Der er væsentligt skåne element i patientens lidelser, hvis han fortsætter evt. arbejde som murerarbejdsmand, vil hans symptomer forværres væsentligt."

Den 30/10 2002 meddelte selskabet, at det havde behandlet hans ansøgning vedrørende tab af arbejdsevne, og at han var tilkendt halv ydelse fra den 21/3 2002.

Af skrivelse dateret den 24/1 2003 fra Arbejdsmedicinsk Klinik fremgår det bl.a., at Arbejdsmedicinsk Klinik havde konstateret, at klageren havde haft en usædvanlig belastning under sit arbejde som murer, at han havde svær slidgigt i lænderyggen, total ruptur - dvs. total afrivning af den øvre skulderbladsmuskel på såvel højre som venstre side, og at han havde total afrivning af bicepsmusklen på venstre side. Det fremgår desuden, at han var henvist til skulderambulatoriet, og ifølge overlægen fra Arbejdsmedicinsk Klinik ville det være vanskeligt at foretage en arbejdsplacering, før klagerens skulderlidelse var blevet behandlingsmæssigt afklaret.

Af lægejournal fra skulderambulatoriet dateret den 1/4 2003 fremgår det, at klageren havde fået MR-scannet sin højre skulder, og at scanningen havde vist total ruptur af såvel supra- som infraspinatussenen samt subscapularis. Det fremgår desuden, at der ikke var mulighed for at suturere senerne, og at man derfor ikke kunne forvente, at klageren fik bedre kraft i skulderen eller på nogen måde ville kunne genoptage sit arbejde som murer.

Den 14/2 2003 meddelte selskabet, at det havde revurderet klagerens sag og fundet frem til, at han havde ret til fagrelateret midlertidig fuld dækning ved tab af arbejdsevne i et halvt år fra den 21/3 2002, hvor han tidligere kun havde modtaget halv ydelse. Det fremgår endvidere af skrivelsen, at selskabet havde vurderet, at klageren var i stand til at udføre arbejde, der ikke var belastende for skulder og albue, hvorfor arbejde inden for hans tidligere erhverv som murer var uhensigtsmæssigt. Derimod fandt selskabet, at klagerens generelle erhvervsevne ikke oversteg 50 %, og da udbetalingen efter det første halve år var betinget af, at hans erhvervsevne var nedsat med mindst halvdelen, ville der kun ske udbetaling af halv ydelse efter den 1/10 2002.

Efter skriftlig anmodning fra Arbejdsskadestyrelsen blev der den 22/9 2003 udarbejdet en speciallægeerklæring af J.O., speciallæge i ortopædisk kirurgi med henblik på en bedømmelse af årsagssammenhæng og varige mén efter klagerens arbejdsbetingede skulderlidelse. Af speciallægeerklæringen fremgår bl.a.:

"**Klager:**

1. Smerter og let nedsat bevægelighed i begge skulderled, specielt ved belastning, men også i hvile. Daglige belastningsudløste smerter og uro.
2. Nedsat kraft i begge overekstremiteter, taber let ting ud af hænderne.
3. Muskelsmerter og muskelinfiltrationer i nakke/skulderåg.

**Objektivt:**

1. Smerter og tydelig muskelsvind svarende til begge skuldre med let nedsat bevægelighed med betydelig nedsat kraft.
2. Muskelinfiltrationer i nakke og skulderåg.

…

**Konklusion**

Der er således fuld overensstemmelse mellem de fremsatte klager og de objektive fund. De overrevne rotatorsener i begge skuldre kan meget vel være opstået efter længere tids belastning med arme over vandret under ikke varieret arbejde. Tilstanden er medicinsk stationær. Ulykkestilfældet har således efter min vurdering efterladt varigt mén og betydelig erhvervsevnetab. Patienten vil således ikke være i stand til at få et arbejde, som belaster skulderleddene det mindste."

I ressourceprofil fra klagerens kommune havde sagsbehandleren den 22/9 2003 noteret, at klageren den 27/5 2003 var blevet bevilliget fleksjob, at han var startet i arbejdsprøvning tre timer dagligt som pedelmedhjælper på en skole, at han kun havde deltaget i meget let arbejde, og at hans fravær havde været ca. 50 %.

Den 7/10 2003 traf klagerens kommune afgørelse om, at han med virkning fra den 1/11 2003 fik tilkendt førtidspension iht. Pensionslovens § 16 og § 20, stk. 1. Af afgørelsen dateret den 14/10 2003 fremgår det, at kommunen i sin afgørelse havde lagt til grund, at klagerens led af overbelastningssyndrom og totaloverrevne rotatorsener i begge skuldre, slidgigt i lænderygsøjlen, urinsyregigt og overvægt. Efter en samlet faglig vurdering anså kommunen det derfor for dokumenteret, at klagerens arbejdsevne varigt var nedsat i et omfang, der udelukkede selvforsørgelse - også i et fleksjob med fornødne skånehensyn.

Den 19/12 2003 meddelte selskabet, at det havde modtaget oplysninger om hans arbejdsprøvning og afgørelsen om førtidspension, og at det efter en revurdering havde fundet ham berettiget til fuld dækning fra den 1/10 2003, hvilket ifølge selskabet var det tidspunkt, hvor det var klarlagt, at hans generelle erhvervsevne var nedsat med 2/3.

Selskabet har over for nævnet fastholdt, at klageren først er berettiget til fuld dækning fra 1/10 2003. Således anfører selskabet i skrivelse af 26/1 2004:

> "For så vidt angår afgørelse om udbetaling af fuld dækning ved tab af erhvervsevne, kan det oplyses, at vi har truffet afgørelsen på baggrund af oplysninger fra Nørre Djurs kommune om arbejdsprøvning. Endvidere er der lagt vægt på speciallægeerklæring fra Ortopæd-kirurgisk afdeling, Århus kommunehospital, af den 22. september 2003.
>
> Det er fortsat PFA Pensions opfattelse, at der ikke foreligger dokumentation for, at forsikredes erhvervsevne har været nedsat med mere end halvdelen før den 1. oktober 2003.
>
> Denne dokumentation skønnes at foreligge i form af de nye lægelige oplysninger og den afholdte arbejdsprøvning."

Af forsikringsbetingelserne fremgår bl.a.:

> "**§ 5. Udbetaling**
>
> Retten til udbetaling af dækning ved tab af arbejdsevne indtræder, når forsikredes arbejdsevne inden det 60. år på grund af sygdom eller ulykkestilfælde er nedsat til halvdelen eller derunder af den fulde arbejdsevne.
>
> En sådan nedsættelse af arbejdsevnen foreligger, når forsikrede efter PFA Pension's skøn ikke længere er i stand til - bedømt under hensyn til nuværende helbredstilstand, uddannelse og tidligere beskæftigelse - at tjene mere end halvdelen af, hvad der er sædvanligt for fuldt arbejdsdygtige personer med lignende uddannelse og alder.

Ret til fuld ydelse indtræder, når forsikredes arbejdsevne på grund af sygdom eller ulykkestilfælde er nedsat til en tredjedel og halvdelen af den fulde arbejdsevne, er forsikrede berettiget til halv ydelse. Den anden halvdel af forsikringen kan videreføres mod præmiebetaling.

Ved vurdering af forsikredes tab af arbejdsevne foretages tillige et skøn over, om forsikrede må anses for egnet til omskoling. Hvis forsikrede må anses for egnet til omskoling, som må forventes at sætte forsikrede i stand til at opretholde den i stk. 2 nævnte indtjening, anses arbejdsevnen ikke for nedsat i ydelsesberettiget grad.

Ved bedømmelse af nedsættelsen af arbejdsevnen er det uden betydning, om forsikrede på grundlag af situationen på arbejdsmarkedet er - eller efter omskoling vil være - i stand til at få arbejde svarende til sin uddannelse.

…

**§ 10. Præmiefri dækning**

Nedsættes arbejdsevnen som anført i § 5, bortfalder præmiebetalingen for den del af ydelsen, som udbetales."

Nævnet udtaler:

Nævnet har gennemgået sagen og må erklære sig enig med selskabet i, at der ikke før modtagelsen af speciallægeerklæringen af 22/9 2003 fra ortopædisk kirurgisk afdeling og oplysningerne fra kommunen den 22/9 2003 om arbejdsprøvningen forelå tilstrækkelig dokumentation til at fastslå, at klageren havde mistet 2/3 af sin generelle erhvervsevne. Efter nævnets opfattelse giver oplysningerne imidlertid ikke grund til at tro, at erhvervsevnen ikke også i tiden 1/10 2002 – 1/10 2003 har været nedsat med 2/3. At man på et tidspunkt håbede på, at klageren kunne klare ikke skulderbelastende arbejde, kan ikke føre til andet resultat, da arbejdsprøvningen viste, at dette ikke var tilfældet for kla-

gerens vedkommende. Nævnet finder derfor, at selskabet også for perioden 1/10 2002 – 1/10 2003 skal betale fulde ydelser og yde fuld præmiefritagelse.

Derfor

b e s t e m m e s :

---

Selskabet, PFA Pension, skal udbetale klageren fulde ydelser og yde fuld præmiefritagelse for perioden 1/10 2002 - 1/10 2003. Differencebeløbet skal forrentes i henhold til forsikringsaftalelovens § 24.

Poul Sørensen
formand